



**COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER**

ADVIES nr 22 / 93 van 6 december 1993

O. ref. : A / 021 / 93

**BETREFT : Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 314 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (W.I.B.) 1992.
Gebruik van het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen.**

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950, inzonderheid artikel 8;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid de artikelen 2 & 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, gewijzigd door de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, inzonderheid de artikelen 5, 8, 9, 11 & 13;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Financiën dd. 8 oktober 1993, door de Commissie ontvangen op 12 oktober 1993;

Gelet op het verslag opgesteld door Mevrouw MARCHAL;

Brengt op 6 december 1993 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN HET WETSONTWERP :

1. Het voorwerp van het huidige ontwerp van wet dat aan de Commissie ter onderzoek wordt voorgelegd, betreft opnieuw het gebruik en de mededeling van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen, via verscheidene personen of diensten die behoren tot of betrekkingen onderhouden met het Ministerie van Financiën, met als doel de verbetering van het innen van de belastingen.

Dit ontwerp van wet breidt het toepassingsgebied uit van artikel 314 W.I.B. 1992 met betrekking tot het gebruik van het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen. De Commissie herinnert eraan dat het ontwerp van artikel 314 W.I.B. waarbij dit nummer werd gecreëerd, reeds het voorwerp heeft uitgemaakt van het ongunstig advies nr. 88/073 van 7 oktober 1988 van de vroegere Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (¹).

2. Het huidige artikel 314 W.I.B. 1992 laat toe dat het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen (²) wordt gebruikt, maar alleen als identificatiemiddel in de externe betrekkingen van de Administratie der directe belastingen, wanneer deze betrekkingen nodig zijn voor de uitvoering van de fiscale wetgeving en enkel wanneer zij worden onderhouden met :

- "- de houder van dat nummer of diens wettelijke vertegenwoordigers;
- de openbare overheden of de instellingen gemachtigd krachtens artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
- de natuurlijke personen of rechtspersonen en de feitelijke verenigingen die ertoe gehouden zijn informatie te verstrekken omtrent de houder van dat identificatienummer, in het kader van de verplichtingen welke hun zijn opgelegd door een wets- of verordeningsbepaling betreffende de inkomstenbelastingen" (artikel 314 § 3 lid 1).

¹ Advies nr. 88/073 van 7 oktober 1988 van de Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer betreffende het ontwerp van wet houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen (artikel 35 : invoering van een fiscaal identificatienummer van de belastingplichtigen).

² Hier dient te worden herinnerd aan het feit dat krachtens artikel 314 § 1, lid 2, het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen overeenstemt met het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen.

3. Het ontwerp van wet dat ter studie voorligt, wil de lijst van de hierboven vermelde personen, instellingen en verenigingen uit breiden door eraan toe te voegen :

- "- de erfgenamen, algemene legatarissen of begiftigden indien de houder van dat nummer overleden is (ontworpen artikel 314 § 3, lid 1, 2E W.I.B 1992);
- de lasthebbers aan wie de houder van dat nummer een algemene lastgeving inzake inkomstenbelastingen heeft verleend (ontworpen artikel 314 § 3, lid 1, 3E W.I.B 1992);
- de in artikel 328 bedoelde diensten, besturen, vennootschappen, verenigingen, instellingen of inrichtingen die met het oog op het verstrekken van bepaalde voordelen, inkomstengetuigschriften aanvragen betreffende de fiscale toestand van de houder van dat nummer" (ontworpen artikel 314 § 3, lid 1, 6E W.I.B 1992).

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

A. ONDERZOEK VAN ARTIKEL 314 W.I.B. 1992 :

4. Bij het onderzoek van dit ontwerp van wet stelt de Commissie vast dat de opzet van het bedoelde ontwerp in de lijn ligt van de wet die aan de basis lag van artikel 314 W.I.B. 1992.

De Commissie wil er dadelijk aan herinneren dat zij, in navolging van de Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zich steeds heeft verzet tegen de banalisering van het identificatienummer van het Rijksregister. Zij betreurt dat het fiscaal identificatienummer overeenstemt met het identificatienummer van het Rijksregister, daar dit de mogelijkheden van interconnecties tussen bestanden vergemakkelijkt, en aldus ook de risico's voor het gebruik van het identificatienummer voor andere doeleinden dan deze voorzien in artikel 314 W.I.B. 1992.

Bovendien herhaalt de Commissie dat zij zich ernstig zorgen maakt omtrent de risico's verbonden aan de mededeling van het identificatienummer van het Rijksregister, zoals deze in § 4 is voorzien.

B. ONDERZOEK VAN ARTIKEL 314 § 3 W.I.B. 1992 EN VAN DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN

5. Wat § 3, 1E betreft, sluit de Commissie zich aan bij de mening van de Raadgevende Commissie die de vermelding van het identificatienummer in de betrekkingen met de betrokkene niet beschouwt als een gebruik in de zin van de wet .

Met betrekking tot het ontwerp van invoeging van een nieuwe § 3, 2E formuleert de Commissie derhalve geen enkel principieel bezwaar tegen het feit dat in casu "de erfgenamen, algemene legatarissen of begiftigden" die tussenkomen "indien de houder van dat nummer overleden is" zouden worden gelijkgesteld met de houder zelf.

De Commissie wenst evenwel dat het identificatienummer door de Administratie enkel zou worden meegedeeld aan die personen die bevoegd zijn om hun rechten tegenover de Administratie der directe belastingen uit te oefenen of die verplicht zijn om de verplichtingen uit te voeren die rusten op de *de cuius* (bijvoorbeeld het invullen van zijn aangifte of het betalen van zijn inkomstenbelasting).

6. Het ontwerp van de nieuwe § 3, 3E waarbij een lasthebber die handelt binnen het kader van een algemene lastgeving inzake inkomstenbelastingen machtiging wordt gegeven, maant nog meer aan tot voorzichtigheid.

Men zal enerzijds moeten denken aan het feit dat deze lasthebbers niet kunnen worden beschouwd als zijnde openbare overheden of instellingen van openbaar nut bedoeld bij de wet van 16 maart 1954 of als instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen, die, als enige, machtiging tot het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister kunnen bekomen krachtens artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983.

Men zal trouwens ook opmerken dat de advocaten, die in aanmerking komen voor het vervullen van opdrachten als lasthebber, geen toegang kunnen hebben tot het Rijksregister, hoewel een voorstel van wet in die zin, waarin de nadruk werd gelegd op het algemeen belang van het advocatenberoep, werd neergelegd in 1988 ⁽³⁾.

Hoewel de wet van 8 augustus 1983 geen enkele gelijkaardige bepaling voorziet, kan de Commissie, die zich bewust is van de moeilijkheden die een te strakke situatie kan veroorzaken, begrijpen dat de Administratie het identificatienummer gebruikt in haar betrekkingen met de lasthebbers, voor zover zij van de houder een voorafgaande en schriftelijke toestemming hebben bekomen die op elk moment opzegbaar is.

De fiscale administratie zou de aandacht van de houder eveneens kunnen vestigen op het belang van volledige en transparante informatie over de draagwijdte van deze machtiging.

De Commissie stelt voor het ontwerp van artikel 314 §3, 3E W.I.B. 1992 als volgt te wijzigen :

" 3E met de lasthebbers aan wie de houder van dat nummer een algemene lastgeving inzake inkomstenbelastingen heeft verleend, op voorwaarde dat de houder van dat nummer zijn schriftelijke toestemming geeft aan de lasthebber.

Deze toestemming kan op elk ogenblik worden ingetrokken; deze intrekking heeft slechts gevolgen voor de toekomst."

³ Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van Rijksregister van de natuurlijke personen, Parl. St., Senaat, 1988-89, nr. 454/1.

7. Het ontwerp van het nieuwe artikel 314 lid 1 § 3, 5E W.I.B. 1992 stelt dat het identificatienummer van de natuurlijke personen ook kan worden gebruikt in de externe betrekkingen :

" 5E met de natuurlijke personen of de rechtspersonen en de feitelijke verenigingen die ertoe gehouden zijn informatie te verstrekken omtrent de houder van dat identificatienummer, in het kader van de verplichtingen welke hun zijn opgelegd door een wets- of verordeningsbepaling betreffende de inkomstenbelastingen"

De Commissie herinnert er in dat opzicht aan dat artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 verwijst naar "de openbare overheden en de instellingen bedoeld bij artikel 5".

§ 3, 5E wil waarschijnlijk voor een deel verwijzen naar "instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen", maar de Commissie kan zich niet indenken dat een natuurlijke persoon of een feitelijke vereniging onder het toepassingsgebied van artikel 8 zou vallen

8. Het ontwerp wil ook het gebruik van het identificatienummer van de natuurlijke personen in de externe betrekkingen uitbreiden (nieuw artikel 314 § 3, 6E W.I.B. 1992) :

" 6E met de in artikel 328 ⁽⁴⁾ bedoelde diensten, besturen, vennootschappen, verenigingen, instellingen of inrichtingen die met het oog op het verstrekken van bepaalde voordelen, inkomstengetuigschriften aanvragen betreffende de fiscale toestand van de houder van dat nummer."

De Commissie is de mening toegedaan dat deze bepaling strijdig is met de opzet van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Indien het evident is dat de wetgever toelating aan om het even wie kan verlenen om gebruik te maken van het identificatienummer, dan zou de Commissie toch gewent hebben dat deze toelating de voorwaarden van artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 respecteert en voor elke overheid of instelling de modaliteiten van het gebruik van het nummer preciseert.

Het is dus wenselijk te preciseren dat deze instellingen het identificatienummer enkel kunnen gebruiken voor de doeleinden vermeld in artikel 328 W.I.B. 1992, maar het is eveneens aan te raden de personen of de categorieën van personen aan te duiden die binnen elk van deze overheden of instellingen bevoegd zijn dit nummer te gebruiken.

Telkens de Commissie gevraagd werd een advies uit te brengen over een verzoek tot het gebruik van dit nummer, heeft ze aandacht geschonken aan het feit dat de personen gekozen zouden worden op basis van hun functie binnen de Administratie, rekening houdend met een minimum aan verantwoordelijkheid (bijvoorbeeld ambtenaren van niveau 1), en rekening houdend met de noodwendigheden van de dienst, en meer bepaald met de behoeften van de ambtenaar om het identificatienummer te gebruiken bij de uitoefening van zijn taken.

⁴ Dit betreft de bestuursdiensten van de Staat, de besturen van de Gemeenschappen, de Gewesten, alsmede de provincies, de agglomeraties, de federaties van Gemeenten en de Gemeenten, alsmede de vennootschappen, verenigingen, instellingen of de inrichtingen naar privaatsrecht, doch alleen wat betreft de verrichtingen waaraan rechtstreeks of onrechtstreeks een door de staat toegekend voordeel is verbonden.

Om deze reden wenst de Commissie eveneens te beschikken over een bijgewerkte lijst van de gemachtigde ambtenaren (krachtens de voorwaarden voorzien in de besluiten of krachtens eventuele delegering).

9. De Commissie betreurt dat de verwarring tussen het fiscale identificatienummer en het identificatienummer van het Rijksregister ertoe leidt dat de uitvoering van wetten en reglementen met betrekking tot de inkomstenbelastingen ontsnapt aan het toepassingsgebied van de wet van 8 augustus 1983 en op termijn bijdraagt tot de vervorming van het systeem ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals voorzien door de invoering van het Rijksregister.

De Commissie is dus de mening toegedaan dat de bepalingen die haar werden voorgelegd, in strijd zijn met de door de wetgever gewenste restrictieve bepalingen van 8 augustus 1983 met betrekking tot het gebruik van het Rijksregister en van het identificatienummer, en dat deze bepalingen bijgevolg in strijd zijn met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

OM DEZE REDENEN :

10. Brengt de Commissie **een ongunstig advies** uit over het voorwerp van het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 314 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Toch kan de Commissie, rekening houdend met het wettelijk kader dat reeds door de Wetgever werd goedgekeurd, geen bezwaren uitbrengen over het ontwerp van het nieuwe artikel 314 § 3 2E en 3E van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, voor zover het 3E wordt aangevuld met hogervermeld voorstel.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.

(get.) P. THOMAS.